

TẬP ĐỌC **BỐN ANH TÀI**

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Đọc

– Đọc đúng các từ ngữ, câu, đoạn, bài. Đọc liền mạch các tên riêng *Năm Tay Đóng Cọc, Láy Tai Tát Nước, Móng Tay Đục Máng*.

– Biết đọc diễn cảm bài văn với giọng kể khá nhanh ; nhấn giọng những từ ngữ ca ngợi tài năng, sức khoẻ, nhiệt thành làm việc nghĩa của bốn cậu bé.

2. Hiểu các từ ngữ mới trong bài : *Cầu Khây, tinh thông, yêu tinh*.

Hiểu nội dung truyện (phần đầu) : Ca ngợi sức khoẻ, tài năng, lòng nhiệt thành làm việc nghĩa của bốn anh em Cầu Khây.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

– Tranh minh hoạ bài đọc trong SGK.

– Bảng phụ ghi các câu, đoạn văn cần hướng dẫn HS luyện đọc.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – MỞ ĐẦU

GV giới thiệu tên gọi 5 chủ điểm của sách *Tiếng Việt 4, tập hai* : *Người ta là hoa đất, Vẻ đẹp muôn màu, Những người quả cảm, Khám phá thế giới, Tình yêu cuộc sống*. Đây là những chủ điểm phản ánh những phương diện khác nhau của con người : giúp HS hiểu biết về năng lực, tài trí của con người (*Người ta là hoa đất*) ; biết rung cảm trước vẻ đẹp của thiên nhiên, đất nước, biết sống đẹp (*Vẻ đẹp muôn màu*) ; có tinh thần dũng cảm (*Những người quả cảm*) ; ham thích du lịch, thám hiểm (*Khám phá thế giới*) ; lạc quan, yêu đời (*Tình yêu cuộc sống*).

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

– HS xem tranh minh hoạ chủ điểm đầu tiên *Người ta là hoa đất* (những bạn nhỏ tượng trưng *hoa của đất* đang nhảy múa, hát ca).

– GV giới thiệu truyện đọc *Bốn anh tài* ca ngợi bốn thiếu niên có sức khỏe và tài ba hơn người đã biết hợp nhau lại làm việc nghĩa.

2. Hướng dẫn HS luyện đọc và tìm hiểu bài

a) Luyện đọc

– HS tiếp nối nhau đọc 5 đoạn của bài (xem mỗi lần xuống dòng là 1 đoạn) ; đọc 2 – 3 lượt. (Với lớp có nhiều HS đọc tốt, GV có thể mời 1 HS đọc cả bài trước khi cho đọc tiếp nối từng đoạn.)

GV kết hợp :

– Hướng dẫn HS xem tranh minh hoạ truyện để nhận ra từng nhân vật, có ấn tượng về biệt tài của từng cậu bé.

– Viết lên bảng các tên riêng : *Nắm Tay Đóng Cọc, Lấy Tai Tát Nước, Móng Tay Đục Máng* để HS luyện đọc liền mạch. Sửa lỗi về đọc cho HS (nếu có) ; chú ý những chỗ ngắt nghỉ hơi giữa các cụm từ trong câu văn khá dài (để không gây hiểu lầm hoặc gây mơ hồ về nghĩa). VD :

Đến một cánh đồng khô cạn, Cầu Khây thấy một cậu bé vạm vỡ đang dùng tay làm vỏ đóng cọc / để đắp đập dẫn nước vào ruộng.

Họ ngạc nhiên / thấy một cậu bé đang lấy vành tai tát nước suối / lên một thửa ruộng cao bằng mái nhà.

– Sau lượt đọc vỡ, giúp HS hiểu các từ mới và khó trong bài (*cầu khây, tinh thông, yêu tinh*).

– HS luyện đọc theo cặp. 1 – 2 HS đọc cả bài.

– GV đọc diễn cảm toàn bài – giọng kể khá nhanh ; nhấn giọng những từ ngữ ca ngợi tài năng, sức khỏe, nhiệt thành làm việc nghĩa của bốn cậu bé : *chín chõ xới, lên mười, mười lăm tuổi, tinh thông võ nghệ, tan hoang, không còn ai, quyết chí, giáng xuống, thụt sâu hàng gang tay, sốt sáng, âm âm, hăm hở, hăng hái.*

b) Tìm hiểu bài

Cách thực hiện hoạt động :

– Cần tổ chức lớp học sao cho HS được hoạt động càng nhiều càng tốt. Cố gắng phối hợp đàm thoại thầy – trò với đàm thoại trò – trò. Ngoài hình thức cả lớp cùng tìm hiểu bài dưới sự hướng dẫn của GV, có thể chọn thêm những hình thức khác. VD :

– Chia lớp thành một số nhóm để các em tự điều khiển nhau đọc (chủ yếu đọc thầm, đọc lướt) và trả lời các câu hỏi. Sau đó, đại diện các nhóm trả lời câu hỏi trước lớp. GV điều khiển lớp đối thoại, nêu nhận xét, thảo luận và tổng kết.

– Chỉ định 1 – 2 HS điều khiển lớp trao đổi về bài đọc dựa theo các câu hỏi trong SGK. Những HS điều khiển lớp có thể bổ sung thêm câu hỏi. GV chỉ nói những lời thật cần thiết để điều chỉnh, khắc sâu, gây ấn tượng về những gì trẻ đã trao đổi, thu lượm được.

– Yêu cầu đọc thầm phải gắn với những nhiệm vụ cụ thể. VD, lệnh có thể kết hợp như sau : *Em hãy đọc thầm phần đầu truyện và tìm những chi tiết nói lên sức khoẻ và tài năng đặc biệt của Cầu Khây.*

Các hoạt động cụ thể :

– HS đọc thầm 6 dòng đầu truyện, trả lời các câu hỏi :

+ *Sức khoẻ và tài năng của Cầu Khây có gì đặc biệt ?* (Về sức khoẻ : Cầu Khây nhỏ người nhưng ăn một lúc hết chín chõ xôi, 10 tuổi sức đã bằng trai 18. Về tài năng : 15 tuổi đã tinh thông võ nghệ, có lòng thương dân, có chí lớn – quyết trừ diệt cái ác.)

+ *Có chuyện gì xảy ra với quê hương Cầu Khây ?* (Yêu tinh xuất hiện, bắt người và súc vật khiến làng bản tan hoang, nhiều nơi không còn ai sống sót.)

– HS đọc thành tiếng, đọc thầm đoạn còn lại, trả lời các câu hỏi :

+ *Cầu Khây lên đường đi trừ diệt yêu tinh cùng những ai ?* (Cùng ba người bạn : Năm Tay Đóng Cọc, Lấy Tai Tát Nước và Móng Tay Đục Máng.)

+ *Mỗi người bạn của Cầu Khây có tài năng gì ?* (Năm Tay Đóng Cọc có thể dùng tay làm vỏ đóng cọc. Lấy Tai Tát Nước có thể dùng tai để tát nước. Móng Tay Đục Máng có thể đục gỗ thành lòng máng dẫn nước vào ruộng.)

– HS đọc lướt toàn truyện, tìm ý nghĩa của truyện. (Truyện ca ngợi sức khoẻ, tài năng, nhiệt thành làm việc nghĩa, cứu dân lành của bốn anh em Cầu Khây.)

c) Hướng dẫn HS đọc diễn cảm

– GV mời 5 HS tiếp nối nhau đọc 5 đoạn văn. GV hướng dẫn để các em có giọng đọc phù hợp với diễn biến của câu chuyện. VD : Nếu có HS đọc quá chậm đoạn văn tả sự tàn ác của yêu tinh, GV có thể hỏi : *Bạn đọc chậm rãi như thế có phù hợp với nội dung không ?* Từ đó giúp HS hiểu : so với đoạn 1 giới thiệu sức khoẻ, tài năng của Cầu Khây, đoạn 2 cần đọc với nhịp nhanh hơn, căng thẳng hơn, thể hiện sự căm giận yêu tinh, ý chí quyết tâm trừ ác của Cầu Khây.

– GV hướng dẫn HS cả lớp luyện đọc diễn cảm và thi đọc diễn cảm một đoạn tiêu biểu trong bài. Cách làm :

+ GV đọc diễn cảm đoạn văn để làm mẫu cho HS.

+ Từng cặp HS luyện đọc diễn cảm đoạn văn.

+ Một vài HS thi đọc trước lớp. GV sửa chữa, uốn nắn.

– Có thể chọn đoạn sau (GV dán tờ giấy đã viết đoạn văn với những chỗ đánh dấu nhấn giọng, nghỉ hơi – lưu ý hướng dẫn HS đọc thật tự nhiên, tránh đọc nhát gừng vì cường điệu những chỗ nhấn giọng, ngắt giọng) :

*Ngày xưa, ở bản kia, có một chú bé tuy nhỏ người nhưng ăn một lúc hết **chín chỗ xôi**. Vì vậy / người ta đặt tên cho chú là **Cầu Khây**. Cầu Khây **lên mười tuổi**, sức đã bằng trai **mười tám, mười lăm tuổi đã tinh thông võ nghệ**.*

*Hồi ấy, trong vùng xuất hiện một con yêu tinh chuyên bắt người và súc vật. Chẳng mấy chốc, làng bản **tan hoang**, nhiều nơi **không còn ai** sống sót. Thương dân bản, Cầu Khây **quyết chí** lên đường diệt trừ yêu tinh.*

Chú ý : Ở lớp 4, GV không cần dùng vạch chéo đánh dấu chỗ nghỉ hơi trước dấu câu như ở lớp dưới nữa. Vì HS đã có kĩ năng đọc cơ bản, việc nghỉ hơi ở những chỗ có dấu câu là đương nhiên. GV chỉ cần tập trung đánh dấu những từ ngữ cần nhấn giọng hoặc những chỗ tuy không có dấu câu nhưng vẫn phải nghỉ hơi để không gây hiểu lầm hoặc gây mơ hồ về nghĩa.

3. Củng cố, dặn dò

– GV nhận xét tiết học, khen ngợi những HS làm việc tích cực.

– Yêu cầu các em về nhà kể lại câu chuyện cho người thân.